

**VIỆN KIỂM SÁT NHÂN DÂN
CẤP CAO TẠI HÀ NỘI**

**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập – Tự do – Hạnh phúc**

Số: 02 /TB-VC1-V2

Hà Nội, ngày 21 tháng 3 năm 2023

THÔNG BÁO RÚT KINH NGHIỆM

Về giải quyết vụ án “Tranh chấp quyền sử dụng đất; yêu cầu tháo dỡ công trình xây dựng, bồi thường thiệt hại và hủy quyết định hành chính cá biệt”

Thực hiện chức năng kiểm sát xét xử phúc thẩm vụ án dân sự “Tranh chấp quyền sử dụng đất; yêu cầu tháo dỡ công trình xây dựng, bồi thường thiệt hại và hủy quyết định hành chính cá biệt” giữa nguyên đơn ông Nguyễn Công Thế với bị đơn Dòng họ Đặng Văn Chi 3 - Tộc trưởng Đặng Văn Hùng, do Tòa án nhân dân tỉnh Nghệ An giải quyết tại Bản án dân sự sơ thẩm số 28/2019/DS-ST ngày 27/11/2019, Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Hà Nội nhận thấy Tòa án cấp sơ thẩm có vi phạm trong việc xác định tư cách tham gia tố tụng, thu thập chứng cứ và giải quyết chưa triệt để vụ án dẫn đến bản án tuyên xử không chính xác, ảnh hưởng đến quyền lợi của đương sự trong vụ án.

1. Nội dung vụ án

Mẹ ông Thế là bà Nguyệt có một thửa đất số 96, tờ bản đồ số 11 đã được Ủy ban nhân dân huyện Đô Lương cấp Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất vào ngày 02/12/2011 với diện tích 1.519m². Ngày 18/12/2012, ông Đặng Văn Thao, ông Đặng Văn Thợ, ông Đặng Văn Vinh và khoảng 20 người con cháu họ Đặng Văn vào đất của bà Nguyệt chặt phá chè để xây mộ tổ, bà Nguyệt và các con đã can ngăn nhưng ông Thao và con cháu họ Đặng Văn vẫn xây dựng mộ trên đất bà Nguyệt, chặt phá khoảng 100 cây chè, chiếm dụng khoảng 30m² đất. Vì vậy, ông Thế khởi kiện yêu cầu Tòa án buộc ông Đặng Văn Thao và ông Đặng Văn Thợ phải tháo dỡ bờ rào trả lại nguyên trạng đất cho mẹ ông như trong Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất, cụ thể trả lại 28,25m² đất; phải chịu số tiền chi phí mà gia đình ông đã bỏ ngày công lao động gửi đơn, đi lại làm việc với các cơ quan có thẩm quyền tổng số tiền là 8.155.000 đồng; buộc ông Đặng Văn Vinh bồi thường 100 cây chè với giá 18.000.000 đồng. Đại diện theo ủy quyền của bị đơn là ông Đặng Văn Thao không đồng ý với yêu cầu khởi kiện vì phần mộ tổ của dòng họ có từ trước thời điểm bà Nguyệt được cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất, khi bà Nguyệt còn sống thì bà đã đồng ý cho dòng họ xây bờ bao, khi bà Nguyệt chết thì ông Thế mới khởi kiện. Ngoài ra,

ông Thao đề nghị Tòa án giải quyết mở cho họ Đặng Văn một con đường vào phần mộ và hành lang phía trước phần mộ từ 20-25m² trên mảnh đất đó, đồng thời đề nghị Tòa án hủy giấy chứng nhận quyền sử dụng đất đã cấp cho bà Nguyệt vào năm 2011.

2. Kết quả giải quyết của Tòa án

Tại Bản án sơ thẩm số 28/2019/DS-ST ngày 27/11/2019 của TAND tỉnh Nghệ An tuyên xử:

1. Không chấp nhận khởi kiện của ông Nguyễn Công Thế về yêu cầu tháo dỡ công trình xây dựng trên đất ở của bà Nguyễn Thị Nguyệt trả lại diện tích đất đã xây dựng trái phép trên đất bà Nguyệt là 28,5m² đất và yêu cầu mất tiền công không lao động được khi tham gia tố tụng là 8.155.000 đồng.

2. Đình chỉ xét xử đối với yêu cầu bồi thường thiệt hại 100 cây chè đã chặt phá của bà Nguyệt với số tiền là 18.000.000 đồng.

3. Hủy một phần quyết định số 685/QĐ-UBND.TN ngày 02/12/2011 và hủy Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất số BB 706766 tờ bản đồ số 11, thửa số 96 ngày 02/12/2011 của bà Nguyệt đối với thửa đất số 96, tờ bản đồ số 11, diện tích 1.519m² tại xóm 5, xã Mỹ Sơn, huyện Đô Lương, tỉnh Nghệ An. Giao cho UBND huyện Đô Lương thực hiện theo thẩm quyền về việc cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất đúng luật đất đai 2013.

Ngoài ra, Bản án sơ thẩm còn quyết định về án phí và thông báo quyền kháng cáo của đương sự theo quy định của pháp luật.

Trong hạn luật định, nguyên đơn kháng cáo toàn bộ bản án sơ thẩm và Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Hà Nội ban hành kháng nghị phúc thẩm số 01/QĐKNPT-VC1-DS ngày 27/12/2019 hủy bản án sơ thẩm nêu trên để giải quyết lại do có nhiều vi phạm.

Tại phiên tòa xét xử phúc thẩm, Kiểm sát viên đại diện Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Hà Nội phân tích căn cứ kháng nghị được Hội đồng xét xử phúc thẩm chấp nhận hủy án sơ thẩm để giải quyết lại.

3. Những vi phạm cần rút kinh nghiệm

3.1. Xác định tư cách người tham gia tố tụng

Tại đơn khởi kiện và các tài liệu, chứng cứ được thu thập trong quá trình giải quyết vụ án thì nguyên đơn trong vụ án ông Nguyễn Công Thế yêu cầu ông Đặng Văn Thao và ông Đặng Văn Thơ phải tháo dỡ bờ rào của ngôi mộ tổ để trả lại nguyên trạng của thửa đất cho bà Nguyễn Thị Nguyệt (mẹ ông Thế) như trong giấy chứng nhận quyền sử dụng đất của bà Nguyệt, cụ thể trả lại 28,5m² là

khuôn viên của ngôi mộ tổ; Đồng thời ông Thao và ông Thơ phải chịu trách nhiệm bồi thường số tiền chi phí mà gia đình ông đã phải bỏ thời gian công sức để đi gửi đơn và làm việc với các cơ quan có thẩm quyền để khiếu nại vì quyền lợi bị xâm phạm với số tiền là 8.155.000 đồng và buộc ông Đặng Văn Vinh phải bồi thường 100 cây chè mà ông Vinh đã chặt phá của bà Nguyệt trị giá 18.000.000 đồng. Do vậy, cần phải xác định các ông Đặng Văn Thao, Đặng Văn Thơ và Đặng Văn Vinh là đồng bị đơn trong vụ án này theo quy định tại khoản 3 Điều 68 Bộ luật tố tụng dân sự 2015 thì mới chính xác và đầy đủ. Toà án cấp sơ thẩm xác định ông Thao, ông Thơ và ông Vinh tham gia tố tụng với tư cách là người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan là không chính xác.

3.2. Thu thập, đánh giá chứng cứ

Tại Biên bản xem xét, thẩm định tại chỗ ngày 27/9/2019 xác định: Trên phần diện tích tranh chấp có 01 ngôi mộ tổ được xây bằng gạch, nền bao quanh ngôi mộ được lát nền xi măng, bao quanh có bờ rào được xây bằng gạch có chiều dài 5,7m, chiều rộng 5m, chiều cao 1,35m diện tích 28,5m² nằm trên thửa số 96, tờ bản đồ số 11. Tuy nhiên, tại Bản đồ kỹ thuật đo vẽ về vị trí ngôi mộ của dòng họ Đặng Văn chi 3 lại thể hiện phần diện tích đất của ngôi mộ không chỉ nằm trên thửa đất số 96 mà còn nằm trên thửa đất số 74 đứng tên ông Nguyễn Công Minh. Tại phiên tòa phúc thẩm, ông Minh thừa nhận ngôi mộ nằm trên cả 02 thửa đất số 73 và 74 là đúng thực tế như trong Bản đồ kỹ thuật đã đo vẽ. Như vậy, Tòa án cấp sơ thẩm chưa xem xét thẩm định tại chỗ phần mộ có nằm trên thửa đất số 73 và 74 hay không là chưa đầy đủ.

Tòa án cấp sơ thẩm không chấp nhận yêu cầu khởi kiện của nguyên đơn đòi lại 28,5 m² vì có căn cứ pháp luật để khẳng định ngôi mộ tổ của Dòng họ Đặng Văn chi 3 đã có từ trước khi bà Nguyệt đến sinh sống tại đây đã rất lâu. Nhưng hiện tại ngôi mộ lại không có đường đi vào, ông Thao là đại diện của bị đơn cũng đề nghị Tòa án giải quyết mở cho họ Đặng Văn một con đường vào phần mộ nhưng không được Tòa án cấp sơ thẩm giải quyết là giải quyết chưa triệt để, không đảm bảo quyền lợi cho Dòng họ Đặng Văn chi 3 bởi nguyện vọng của Dòng họ Đặng Văn chi 3 phù hợp với quy định về quyền có lối đi tại Điều 254 Bộ luật dân sự.

3.3. Về chi phí tố tụng

Quá trình giải quyết vụ án nguyên đơn ông Nguyễn Công Thế có đơn yêu cầu thẩm định tại chỗ, hồ sơ thể hiện Thẩm phán đã thành lập hội đồng xem xét thẩm định tại chỗ nhưng không có tài liệu thể hiện đã thu tạm ứng chi phí thẩm định, ai là người đã nộp, chi phí thực tế đã chi và bản án cũng không

giải quyết nghĩa vụ chịu chi phí xem xét thẩm định tại chỗ là không đúng quy định tại Điều 157, 158 Bộ luật tố tụng dân sự năm 2015.

Những vi phạm nêu trên của Bản án sơ thẩm, cấp phúc thẩm không bổ sung, khắc phục được. Vì vậy, Hội đồng xét xử phúc thẩm đã chấp nhận kháng nghị của Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Hà Nội, hủy toàn bộ bản án sơ thẩm để giải quyết lại theo quy định của pháp luật.

Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Hà Nội thông báo để các đơn vị nghiên cứu, vận dụng nhằm nâng cao chất lượng công tác giải quyết án dân sự đối với các vụ án tương tự. *Được*

Nơi nhận:

- Đ/c Viện trưởng VC1 (để b/c);
- VKSND 28 tỉnh, TP phía Bắc;
- Viện cấp cao 2, 3;
- Lưu: VP-VC1, VP-V2-VC1, HS.

Phạm Văn Hòa